Kot. 18 furet 2
1911: feb.

QL
461
.R873
ENT

SMITHSONIAN
3 9088

QL
461
R873
ENT

Ent. Soc. Wash.

II. kötet. 1911 február. 2. füzet.

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL HASZNOS ÉS KÁRTÉKONY ROVAROKRA.

MEGINDÍTOTTA 1884-BEN HORVÁTH GÉZA.

A

MAGYAR ENTOMOLOGIAI TÁRSASÁG

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ

CSIKI ERNŐ.

BUDAPEST, 1911.

A ROVARTANI LAPOK SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA

II., RÉZMÁL, BOGÁR-UTCZA 3.

Megjelenik hónaponként. — Előfizetési ára egész évre 8 kor.

Tartalom.

Jablonowski József: Mit jelent a „frit“ szó? 17
Dr. Kertész Kálmán: A brüsszeli I. nemzetközi entomologiai kongresszus. I. 22
Pillich Ferencz: Simontornyán gyüjtött bogaraim jegyzéke. III. 24

Különfélék.

Csiki Ernő: Mocsáry-számunkhoz 27
Pillich Ferencz: Sphinx convolvuli L. 28

Irodalom.

Bagnall, Szombathy és Csiki dolgozatainak ismertetése . . . 28

Társulati ügyek 29

Revue für das Ausland 31

A „Rovartani Lapok“ részére minden küldemény (közlemények, előfizetés, reklamáczió) alábbi czímre intézendő:

„ROVARTANI LAPOK“
(*Csiki Ernő* nemzeti múzeumi őr czímén)

BUDAPEST
VIII., Magyar Nemzeti Múzeum.

Magyar Entomologiai Társaság

A társaságot illető minden ügyben a titkár: ***Csiki Ernő*** (*Budapest, VIII., Magyar Nemzeti Múzeum*) ad felvilágosítást. A tagsági díjak és egyéb pénzküldemények azonban egyenesen a pénztáros: ***Dr. Kertész Kálmán*** (*Budapest, VIII., Magyar Nemzeti Múzeum*) czímére küldendők.

A társaság minden hónap harmadik szombatján este 7 órakor tartja meg előadásos összejövetelét a ***Neusziedler-féle vendéglő*** (*Budapest, IV., Ferenczieк-tere*, Ferencziek bazára) különhelyiségében. Ezek az összejövetelek ***1911***-ben a következő napokon lesznek: január 21, február 18, március 18, április 22, május 20, junius 17, szeptember 16, október 21, november 18, deczember 16.

ROVARTANI LAPOK

HAVI FOLYÓIRAT

KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HASZNOS ÉS KÁRTÉKONY ROVAROKRA

XVIII. KÖTET. 1911 FEBRUÁR 2. FÜZET.

Mit jelent a „frit“ szó?

Irta: JABLONOWSKI JÓZSEF.

Ha a gabona-félék légyellenségeiről beszélünk vagy irunk, a frit-légy (*Musca frit, Oscinis frit* vagy *Oscinella frit*) esetében beérjük azzal, hogy a frit szó a gazdasági rovartan német atyamestereinek régi magyarázata szerint svéd eredetű és „könnyű portéká“-t jelent. Igy magyarázza ezt az általános entomologiai irodalom és a zoologiai kézikönyvek is, ha a mezőgazdaság kártevői közül is felhoznak néhány példát.

Ime néhány példa:

NÖRDLINGER[1] azt írja, hogy az árpa szeme, amelyben ezen légy lárvái élősködnek, „könnyű árú marad, a mit Svédországban frit-nek neveznek.“

TASCHENBERG[2] azt mondja, hogy a lárvák „a puha szemekből élnek, melyek az érés után könnyű árút adnak, ezt az ország (t. i. Svédország) nyelve szerint frit-nek nevezik; innen van a légy neve.“

LEUNIS-LUDWIG[3] röviden azt irja, hogy a frit „svéd neve az árpalégynek.“

RITZEMA-BOS[4] szerint az említett lárváktól megtámadott szemek „könnyű árú“-vá válnak s ez mint mondják (soll heiszen!) svédül fritnek neveztetik.

FRANK[5] ismétli, hogy az ilyen szemek Svédországban „fritnek neveztetnek, a mi könnyű árút jelent és ezen szótól ered a légy neve.“ Megjegyzendő, hogy FRANK tévedett, a mikor említett helyen azt írja, hogy a légy lárvája a búzaszemekben is él.

---

[1] Die kleinen Feinde der Landwirtschaft. 1869, p. 675.

[2] Praktische Insektenkunde: Zweiflügler. 1380, p. 152.

[3] Synopsis der drei Naturreiche. Zoologie. Dritte Auflage. II, 1886, p. 435.

[4] Tierische Schädlinge und Nützlinge. 1891, p. 629.

[5] Kampfbuch. 1897, p. 84.

A franczia rovartani irodalomban nem találok adatot, a mely e szó magyarázatával foglalkoznék.

A mint látható a vélemények abban megegyeznek, hogy a frit svékusul (svédül) könnyü árút jelent, csak Ritzema sejtet némi kétséget, a mikor azt mondja, hogy „soll heiszen".

Hogy felvilágosítást szerezzek, kerestem ezen szót Sven Henrik Helms svéd-német szótárában (Leipzig, 1893). Itt azonban csak fritt (így írva!) és fritten szavakat találtam. Az első azt jelenti: szabad, akadálytalan, kétségtelen; míg a fritten és fritter: gabonaféreg (Kornwurm), *Musca, Sapromyza* jelzésére szolgál. A mint láthatjuk, a második kifejezés („gabonaféreg") közelebb visz a czélhoz, a mit a magyarázó „*Musca*" még jobban megerősít.

A skandináv irodalomból csak C. G. Thomson „Skandinaviens Insekter (Lund, 1862)" című munkája állott rendelkezésemre, melynek 383. oldalán az állat rövid leírásán kívül — mint gondolom — a légy országosan használt nevét „Slökorns-flugan" is találom. Slökorn Helms szótára szerint hitvány szemet, léha (üres) szemet (gabonát), fluga, flugen pedig legyet jelent és így Thomson szava olyan legyet jelent, mely léha szemű kalászban él. Arról, hogy frit szó svéd volna, nem szolgál magyarázattal.

Ebből tehát nem tudjuk meg, hogy a Linné-féle frit szó mit jelent és azt sem, hogy svékus szó-e?

Linné mint tudjuk a „Systema Naturae" című munkájának 10. kiadásában leírt *Musca frit*-ről megjegyzi, hogy „habitat in glumis hordei, decimum quoque granum hordeaceum apud nos destruens". Megemlíti még másutt, hogy Svédországban a kártétel az „ultra centum milia ducatorum aureorum"-ot is meghaladja. Többet az ő szisztematikai dolgozataiban — amennyire azokba betekinthettem — nem találtam, a mi a frit szó kérdésének tisztázásához vezethetett volna.

Linné azon munkája, melyben e légy svédországi kártételeivel foglalkozott és melynek címe „A léha szemű árpáról való vizsgálatok" állítólag Noxa Insectorum címen jelent meg mint 10. értekezés az Amoenitates Academicae seu dissert. physicae stb. című kiadványban. Ez az értekezés azonban nem Linné, hanem tanítványának, Baeckner A. Mihály-nak munkája, melyet ez 1752-ben olvasott fel és melyben a kártevő rovarokat többnyire Linné dolgozatai alapján ismerteti összefoglalólag. Baeckner ezen munkája X. szakaszának 5. kikezdésében a frit-légy még *Musca hordei* néven szerepel és szerző állítása szerint Svédországban évenkint az árpának legalább egy ötödrészét viszi el „et vel centum milia tonnarum illius frumenti in granariis suffuratur, quod D. Praeses (t. i. Linnaeus) l. c. detexit" vagyis magyarul: „és ugyanezen

gabonából mintegy százezer tonnányit rabol el a magtárban, mint azt az elnök úr idézett helyű munkájában megállapította". E szövegben azonban van egy kis hiba. Nem az, hogy Baeckner szerint a kár nagyobb (egy ötöd) mint Linné szerint (egy tized), hanem az, hogy Baeckner szerint a légy a magtárban (in granariis) tesz kárt. Ez pedig — miként tudjuk már nem a fritlégytől eredő kár, mert a fritlégy az érett, kemény, a magtárban felhalmozott gabonát egyáltalában nem bántja.

De Baeckner fennti szavaiban benne van, hogy „az elnök úr" (tehát Linné) ezt a fritlégytől eredő kárt felfedezte és azt az Acta Stockholmiana-kban (1750, p. 182, 9) tárgyalta. Ez a folyóirat tudtommal Budapest könyvtáraiban nincs meg s így Linné eredeti szövegét ezidőszerint nem olvashattam el. Segítségemre jött azonban Curtis[1], a ki úgy látszik Linné szövegének hű fordítását adja, mely következőkép hangzik: „Ő (t. i. Linné) azt mondja, hogy az (a flitlégy) az árpaszem héjában (polyvájában) tanyázik és a szem menynyiségének egy tized részét határozottan elpusztítja és okozza ama kis, könnyű és értéktelen szemeket, a melyeket frit-nek nevezünk s a mi legnagyobb vesztesége a gazdának". Ebből a szövegből tehát csak azt tudjuk meg, a mit a már előbb említett Systema Naturaeből már tudtunk és azt, hogy a kis, könnyű szemeket frit-nek nevezik, de nem tudjuk meg azt, hogy a frit szó svéd-e vagy milyen nyelvből származik?

Hogy a frit szó mit jelent, arra a véletlen vezetett rá. A klasszikus római kor gazdasági íróit olvasgatván, ugyanis M. Terentius Varro „De re rustica" című munkájának az árpa-félék termésének leírásában találtam egy fejezetet (I. könyv 48. fejezet: Quae in spica sunt et causae eorum), melyben ezt írja: „Illud autem summa in spica iam matura, quod est minus quam granum, vocatur frit; quod in infima spica ad culmum stramenti summum, item minus quam granum est, apellatur uruncum".

Ebből látható, hogy a frit latin szó és igazi mezőgazdasági mesterszó. Linné valószínüleg ismerte a rómaiak klasszikus mezőgazdasági irodalmát és nyelvét is és felhasználta a kárt jelentő frit szót a kártevő megjelölésére. Linné annak idején (frit-dolgozata 1750-ben jelent meg) nem tartotta szükségesnek annak magyarázatát, hogy a frit szó latin szó, mert akkor az egész tudományos világ latin volt. Manapság azonban, a mikor verejtékes, nehéz küzdelmek árán is csak keveset konyítunk a latinhoz, már szükséges a magyarázat, hogy a frit nem svédül, hanem latinul van. Hogy a svéd nyelvben a fritten és fritter szavak ma használatosak, azon

[1] Farm Insects. 1860, p. 233—234.

ne csodálkozzunk. Ez éppen olyan Linné ideje után keletkezett és elterjedt szó mint akár nyelvünkben a fritlégy vagy a német irodalomban a Fritfliege.

Eszerint nyilvánvaló, hogy a frit szó ősrégi latin szó és hogy vele a kalász azon felső szemeit jelölték, melyek nem csak a légy támadása következtében, hanem egyébként is fejletlenek, kicsinyek és így könnyűek maradhatnak.

Azt hiszem, hogy ez a magyarázat meg fogja állani a helyét. Ha tévedek, tévedésemet helyreigazíthatják északi kollegáink vagy ama kartársak, kiknek módjukban lesz Linné idézett munkájába betekinteni és azt az itt előadottakkal egybevetni.

A frit-szemek elnevezése, vagyis a „könnyű portéka" kifejezés nálunk a zabszemre is találó, mert a zabkalász felső szemei, melyeket 1910-ben ez a légy és egy közeli rokona (*Osc. pusilla*) különösen megtámadott, már július 7-én egészen sárgák, majdnem fehérek, míg az egészséges szemek rendes zöldszínűek voltak. Ezekben a felső sápadt szemekben már meg volt található a fritlégy bábja.

Egyúttal megemlíthetem, hogy a fritlégy nálunk mint őszi kártevő a rozsban és a búzában fordul elő és különösen az utóbbi szenved sokat tőle, mindazonáltal úgy látom, hogy a rozsra sokkal veszedelmesebb. Kártétele folytán némely évben akárhány gazda kénytelen tavasszal egész rozsvetését felszántani.

Viszonylagos kártételére a legszebb példát azonban a statisztika szolgáltatja, ha a többi őszi kártevővel összehasonlítjuk. Az alább közölt adatokat a légykárokban felette gazdag 1909—1910. évi télről a m. kir. Rovartani Állomáson állítottam össze. A számok az 1909. évi szeptember 24.-e és 1910. február 28.-a közötti eseteket ölelik fel és a fritlégy (*Oscinella frit* L.), a hesszeni légy (*Mayetiola destructor* Say), a csíkoshátú búzalégy (*Chlorops taeniopus* L), és a fekete búzalégy (*Chortophila saepia* Mg.) lárvái által a búzában és rozsban okozott kártételekre vonatkoznak. (Az a kár, melyet a német irodalomban a *Hylemyia coarctata* Fall.-nak tulajdonítanak, valószínűleg szintén az említett *Chortophila saepia*-é lesz).

A jelzett időben (157 nap alatt) az őszi vetésnek 352 mintája került vizsgálatra, ebből búza 234, rozs pedig 118 volt. A megvizsgált legtöbb mintában több légyfaj lárváját találtuk, sőt egyes esetekben mind a négy kártevő jelen volt.

A 234 búzamintában a kártevő volt:

Fritlégy	66 esetben,	tehát	28·2%
Hesszeni légy	43 „	„	14·1%
Csíkoshátú búzalégy	80 „	„	34·18%
Fekete búzalégy	11 „	„	5·7%

A 118 rozsmintában volt:

Fritlégy	97 esetben,	tehát	82·2%
Hesszeni légy	13 „	„	11·01%
Csíkoshátú búzalégy	71 „	„	60·1%
Fekete búzalégy	11 „	„	9·3%

A mint látható 28·2% búzakárral szemben áll 82·2% rozskár; ezt követi a csíkoshátú búzalégy 34·18%-os kára a búzában és 60·1%-os kára a rozsban, a hesszeni légy 14·1%-os kára a búzában és 11·01%-os kára a rozsban és végül a fekete búzalégy 5·7%-os kára a búzában és 9·3% os kára a rozsban.

A téli vetések vizsgálatából látható volt, hogy nálunk az őszi vetések közül azok, a melyeket október 4.-e után vetettek, a csíkoshátú búzalégy és a fekete búzalégy fertőzésétől mentesek maradtak. A fritlégy gyakorisága ellenére ezen időben csak két esetben volt kimutatható, az egyik esetben a vetés napja október 7—8.-a, a másik esetben pedig október 15.-e volt.

Eddig október 12.-e volt a határnap, a melyen legyes években a vetést megkezdhették. 1909-ben noha hosszú és meleg-száraz ősz köszöntött ránk, a légykárok az október 4.-e utáni vetésekben sem voltak tapasztalhatók, ez tehát a gazdák könnyebbségére szolgál, mert a vetést nyolc nappal előbb kezdhetik meg, anélkül, hogy a légykártól tartaniok kellene.

Hogy nálunk azokban az években, a mikor légykár fegyeget, az októberi vetést feltétlenül megokoltnak kell tartanunk, ezt láthatjuk a statisztikai adatokból, ha a szeptemberi és októberi vetésekre vonatkozókat egymásmellé állítjuk. A míg a szeptemberi vetések közül 92·2%, addig az októberiak közül csak 23·1% volt megfertőzve a különféle legyektől. Meg kell azonban jegyeznem, hogy a tekintetbe vett októberi vetések csak e hónap első négy napjára vonatkoznak, mert az október 4.-e után vetettek a légykároktól teljesen mentesek maradtak.

Mint tavaszi kártevő a fritlégy aggasztó mértékben a zabban fordul elő; az árpa is szenved tőle, de sokkal kevesebbet. Az elmult 1910. év sokáig emlékezetes fog maradni a magyar gazdák előtt. Alig volt az országban zabvetés, mely e légytől meg ne lett volna fertőzve. Nem tévedek, ha az országos kártételt 65—75%-ra becsülöm. Április végén és május elején a zabvetések mindenütt vörösek és kiveszettek voltak. Egy-egy száraz zabtőből és oldalsarjaiból 15—30 frit-bábot lehetett kiszedni. A gazdák azzal nyugtatták meg magukat, hogy ez a kár a tavaszi fagy rovására írandó, ámbár az ellenkezőről ugyancsak könnyen győződhettek volna meg, mert a míg a zabosbükkönyvetésből a zab kiveszett, addig a bükköny ép és sértetlen maradt. Ennek okát azonban egyik gazda sem kutatta, pedig azt

könnyen megtudhatta volna. A fritlégy csak a zabot és az árpát támadja meg, a bükkönyt pedig nem és csak így maradt ez meg, mert a fagytól — mint nagyon érzékeny növény — inkább szenvedett volna, mint a zab.

Megemlítésre érdemes, hogy a fritlegyet (úgy az *Osc. frit* mint az *Osc. pusilla*) mint nyári kártevőt sohasem találtam a kétsoros árpában, a hatsorosban azonban közönségesnek látszik. A jól kifejlődött négy- vagy hatsoros árpakalászban nemcsak a felső vagy alsó, hanem bármely, tehát a középső szemek egyik-másika is meg van támadva. Az ilyen szem szürkés, sötét színe mindig elárulja a benne élő ellenséget. A zabnál ellenben a buga felső szemeit szokta ez a légy megfertőzni.

A brüsszeli I. nemzetközi entomologiai kongresszus.

Irta: Dr. Kertész Kálmán.

I.

Az entomologia hivei és munkásai évről-évre szaporodnak, irodalma roppant nagy mértékben nagyobbodik. A munkások soraiban ott találjuk a legjobb nevű zoologusokat. Ennek daczára a zoologiai kongresszusokon az entomologia mégis meglehetősen alárendelt szerepet szokott játszani, a minek okát nem akarom itt bővebben fejtegetni, hiszen úgyis mindnyájan tudjuk. Nem csoda tehát, ha az a sok száz ember, némileg talán önérzetében is sértve, az önállóság felé törekedik. Ennek a törekvésnek megnyilvánulása az I. nemzetközi entomologiai kongresszus, mely 1910 augusztus 1—6. közt ülésezett Brüsszelben.

A kongresszus helye jól volt megválasztva. Nem kétlem ugyan, hogy az ujdonság ingere és a kölcsönös ismerkedés vágya más helyen is összehozta volna ezt a társaságot, de Brüsszelben ezenkivül az ottani világkiállítás vonzó erejére is lehetett számítani.

A kongresszust egy szervező bizottság készítette elő. A tagsági díj 25 frank volt. Az örökítő tagok díja egyszer s mindenkorra fizetendő 250 frankban lett megállapítva. A jelentkezők száma kb. 290 volt s ezek közül mintegy 180-an személyesen is megjelentek. Legjobban voltak Anglia, Belgium, Franczia- és Németország képviselve. Magyarországból Dr. Horváth Géza, Dr. Szilády Zoltán nejével és Dr. Kertész Kálmán leányával vettek részt. Dr. Horváth és Dr. Kertész a mi újszülöttünket, a „Magyar Entomologiai Társaság"-ot is képviselték, Dr. Horváth azonkivül még a Magyar Nemzeti Múzeumot és a kir. magy. Természettudományi Társulatot.

Julius 31-én este 8 órakor volt az ismerkedési estély Brüsszel egyik előkelő vendéglőjében, a „Taverne Royal" nagy különtermében, melyen a belga entomologiai társaság volt a házigazda. Régi ismerősök melegen üdvözölték egymást s mindenki azon iparkodott, hogy speciális szakának többi munkásaival is mielőbb megismerkedjék. Rövid időn belül meg is találta mindenki azt, a kit keresett s az egyes csoportok mindinkább nagyobbodtak. Ellehetett mondani, a hány rovarrend, annyi csoport képződött, de valamennyit összekapcsolta a kollegialitás benső érzete és az entomologia meleg szeretete.

A felszolgált frissítők csak emelték a kedélyes hangulatot s a babyloni nyelvzavarra emlékeztető estélynek csak az éjfél vetett véget. A titkárság itt osztotta ki a különféle nyomtatványokat, a kiállítás területére szóló belépőjegyet és a csinos kongresszusi jelvényt.

A kongresszus lefolyásának vázolásánál, azt hiszem, úgy járok el leghelyesebben, ha minden nap krónikáját az egyes szakosztályok szerint foglalom össze, az előadásokat pedig dióhéjban ismertetem.

Az összes ülések délelőtt voltak, a szakosztályoké pedig délután, valamenyi a kiállítás területén az ünnepségek csarnokában (Palais des Fêtes). Esténkint a kongresszus tagjai a város egyik népszerű vendéglőjében (Old Tom) találkoztak.

Augusztus 1.

Összes ülés.

Lameere elnök az ülést megnyitva, ismerteti a kongresszus előmunkálatait s azután áttér annak jelentőségére.

Az entomologia jelentősége semmivel sem kisebb, mint a zoologia bármely más ágáé, kivált nemzetgazdasági és közegészségügyi szempontból. Ajánlja, hogy ennek a szaknak több tanszéket állítsanak. Az entomologia alapja kétségtelenül a systematika, de e mellett tekintettel kell lenni a biologia általános problemáira is.

Severin G. főtitkár különféle adminisztratív ügyekről tett jelentést s felolvasta a szakosztályok elnökeinek a névsorát. Magyar részről Dr. Horváth Géza-t a bezáró összes ülés, Dr. Kertész Kálmán-t pedig a systematikai szakosztály alelnökévé választották meg.

Dr. Sjöstedt Y. tartotta meg azután vetített képekkel kisért előadását „A svéd Kilimandjaro expedicziő és eredményei" czímen. Csak általánosságban szólt, részletekre nem terjeszkedett ki. Az expedicziő 16 hónapig tartott. A Kilimandjarot nyugati oldaláról mászta meg. Ott 1300 méter magasságban ütött tanyát s ez szolgált a kirándulások kiinduló pontjául. Felhatolt az örökös hó határáig, a hol 5500 m. magasságban még egy *Collembolát* és egy *Lycosidát* talált. A közel fekvő Meru hegyet szintén bevonta kutatásai körébe. Az elért eredményeket tárgyaló eddig megjelent három hatalmas kötetet szintén bemutatta.

I. szakosztály: *Gazdasági és pathologiai entomologia.*

Theobald F., ki nevét a szúnyogok négykötetes monographiájával tette ismertté „A Collembolák gazdasági jelentőségéről“ beszélt. Már régebben ismeretes, hogy a Collembolák károsak lehetnek a növényekre, az újabb megfigyelések azonban azt mutatják, hogy bizonyos körülmények között a különféle gazdasági növényekre nagyon károsakká válhatnak. Eddig húsznál több fajról mutatták ezt ki. Az ellenük való védekezés abban áll, hogy a növényeket nikotinoldattal vagy valamely arzénoldattal permetezzük, vagy pedig a földet paraffinemulsióval esetleg mész- és korom-oldattal itatjuk át.

Morris D., ismerteti azokat a törvényeket, melyeket Nyugatindiában azért hoztak, hogy kártékony rovarok, gombák stb., az importált növényekkel oda be ne hurczoltassanak. Ez okból úgy a növények, mint a magvak megfelelően desinficiáltatnak. Dezinficiálásra kéksavat, szénkéneget, bordói levet, szublimátot és kéngőzt használnak.

Gedoelst L. a legyeknek egyik alcsaládjáról, a *Calliphorinák*ról értekezett, melyeknek lárvái háziállatok bőrében élősködnek. Részletesebben szól az afrikai fajokról, melyek a *Cordylobia* genusba tartoznak. Legújabban a belga Kongóban a *Pycnosoma megacephala*ról is megállapították, hogy a szarvasmarhákban élősködik. A legyek az állatok bőrére rakják petéiket, valószínűleg mindig valami sebbe. Lahille F. az előadáshoz szólva, a *Chrysomyia macellaria* délamerikai elterjedéséről mondott el néhány érdekes adatot.

Simontornyán gyüjtött bogaraim jegyzéke.

Irta: Pillich Ferencz.

III.

Chrysomelidae. Plateumaris consimilis Schrnk. IV. 25. — Lema melanopus L. II, IV, VIII. — Crioceris 12-punctata L. V—VIII; 14-punctata Scop. V, VI, IX; asparagi L. II, V, VI. — Labidostomis longimana L. VIII. 1; pallidipennis Gebl. VII. 14; cyanicornis Germ. VII. 21. — Lachnaea sexpunctata Scop. VII. 8. Clytra laeviuscula Ratzb. VI. 23—VIII. 1. — Coptocephala unifasciata Scop. VIII. 1. — Cryptocephalus aureolus Suffr. VI; violaceus Laich. VI; Moraei L.; connexus Oliv. — Pachybrachys hieroglyphicus Laich. ab. tristis Oliv. IV. 25. — Pachnephorus villosus Duft. — Colaphus Sophiae Schall. IV. 25. — Gastroidea polygoni L. IV—VI. — Entomoscelis sacra L. — Timarcha coriaria Laich. VI, VI. — Chrysomela goettingensis L. VII; sanguinolenta L. VI; hyperici Forst. VII; cerealis L. ab. alternans Panz. VIII. 30; fastuosa Scop. IV—VIII; graminis L. VI. 6. —

Phytodecta rufipes Deg. V. 16. — Phyllodecta vulgatissimus L. II, IV. 25; vitellinae L. VIII. — Plagiodera versicolor Laich. II, IV, VIII, XII. — Melasoma vigintipunctata Scop. IV. 14; populi L. VII. 15—VIII. 1; saliceti Weise VIII. 1. — Galerucella lineola F. II, VIII. — Galeruca tanaceti L. VI; pomonae Scop. VI—VIII. — Podagrica fuscipes L. IV; fuscicornis L. — Epithrix pubescens Koch II. — Chalcoides aurata Marsh. II, IV. — Chaetocnema concinna Marsh. IV. 25; tibialis Illig. IV. 15; aridula Gyllh. X; hortensis Fourcr. — Psylliodes chrysocephala L.; affinis Payk. II; dulcamarae Koch IV. 25; hyosciami L. IV. 25; luteola Müll. VIII. 28; circumdata Redt. IV. 9. — Haltica oleracea L. IV, V. — Phyllotreta sinuata Steph. II—IV; vittula Redt. II—IV; nemorum L. II; atra F. VIII. 28; cruciferae Goeze II, VI; nodicornis Marsh. VI; procera Redt. IV. 25; nigripes F. VI. — Aphthona lutescens Gyllh. II—IV; venustula Kutsch. IV. 25—V. 9; coerulea Fourcr. VI; lacertosa Rosh. V—VI. — Longitarsus echii Koch IV. 14; anchusae Payk. IV. 25; niger Koch; parvulus Payk.; brunneus Duft. IV. 25; luridus Scop. IV. 14; nasturtii F. IV. 14; atricillus L. IV. 14; lycopi Foudr. IV, VI; pellucidus Foudr. V; succineus Foudr. — Dibolia Schillingi Letzn. IV. 26. — Hypocassida subferruginea Schrnk. VI. — Cassida stigmatica Suffr. IV. 25; rubiginosa Müll. IV. 25; nebulosa L. II. V; nobilis L. II, IV.

Lariidae. Spermophagus sericeus Fourcr. V. — Laria affinis Froel. VI; pisorum L. IV. 14. — Bruchidius varius Oliv. V, VI.

Anthribidae. Anthribus variegatus Fourcr. IV, V.

Curculionidae. Otiorrhynchus raucus F. IV—VI; ligustici L. V. 12—16; scabrosus Marsh. IX; ovatus L. II—IV, VI. — Stomodes gyrosicollis Boh. IV. 25, VIII. — Mylacus seminulum F. IV, V. — Phyllobius piri L. IV. 14—V. 9; oblongus L. IV. 13—V. 14. — Polydrosus marginatus Steph. VI; scutellaris Redt. VI. — Brachysomus setiger Boh. V. 20. — Eusomus ovulum Germ. V, VI. — Sitona lineata L. IV, VI; sulcifrons Thbg. IX; flavescens Marsh. VIII; crinita Ol. II, IV, VIII; humeralis Steph. II, IV. — Trachyphloeus alternans Gyllh. IV. 25; spinimanus Germ. V. 16; aristatus Gyllh. VI. — Psalidium maxillosum F. V. 24. — Liophloeus tessulatus Müll. — Thylacites pilosus F. IV. — Chlorophanus viridis L. ab. salicicola Gyllh.; graminicola Gyllh. VII. 14. — Tanymecus palliatus F. VI. 20. — Cleonus (Bothynoderus) punctiventris Germ. IV. 14, VIII. 30; (Chromoderus) fasciatus Müll. II. 27. — Lixus subtilis Sturm VI, VII. — Larinus turbinatus Gyllh. V. — Rhinocyllus conicus Froel. IV. 25. — Lepyrus palustris Scop. II, VII. — Hylobius abietis L. VI. 10; fatuus Rossi

VI. — Phytonomus nigrirostris F. IV. 25; murinus F. IV. 18. — Notaris acridulus L. IV. 21, VII; scirpi F. VII. — Dorytomus longimanus Forst. VII; taeniatus F. — Tanysphyrus lemnae Payk. IX. — Bagous cylindrus Payk. VII, VIII; tempestivus Hbst. IV. 21; lutosus Gyllh. IX. — Rhyncolus culinaris Germ. V, VI. — Cryptorrhynchus lapathi L. — Coeliodes trifasciatus Bach VIII. 13. — Rhinoncus gramineus F. (inconspectus auct.) IV. 21; perpendicularis Reich. X. — Phytobius velutus Beck. IX. — Phrydiuchus topiarius Germ. VII. 14. — Ceuthorrhynchus terminatus Hbst. IV. 15; floralis Payk. IV, VIII; symphyti Bed. IV. 21; macula-alba Herbst VII; pleurostigma Marsh. II. 27; carinatus Gyllh.; erysimi F. IV. 22; contractus Marsh.; hirtulus Germ. — — Baris artemisiae Hbst. V. 16; coerulescens Scop. IV. 14; picicornis Marsh. IV. 29. — Limnobaris T-album L. IV. 25. — Calandra granaria L. II. 25, IV—VI. — Acalyptus carpini Hbst. ab. sericeus Gyllh. II. 27. — Tichius quinquepunctatus L. VI. — Sibinia viscariae L. VI. — Orchestes populi F. II, V. 16. — Mecinus pyraster Hbst. VI. — Gymnetron antirrhini Payk. VI; tetrum F. IV. 9. — Magdalis ruficornis L. IV. 22. — Apion confluens Kirby V. 16; onopordi Kby. IV. 25; radiolus Kby. IV. 22—25; validum Germ. V. 27, IX. 1; urticarium Hbst. IV. 25; longirostre Oliv. VIII; fulvirostre Gyllh.; vicinum Kirby II. 27; flavipes Payk. 25; ononicola Bach II, IV. 25; apricans Hbst. III—V. 16; aestivum Germ. II—VII; brevirostre Hbst. VI; minimum Hbst. II; pisi F. VI: aestimatum Faust IV. 25; punctigerum Payk. VI; pavidum Germ. VI: meliloti Kby. II, V. 16. — Rhynchites germanicus Hbst. IV. 25; aequatus L. IV, V; Bacchus L. II, III.

Lucanidae. Lucanus cervus L. VI. — Dorcus parallelepipedus L. VI, VII.

Scarabaeidae. Rhyssemus asper F. IV. 25—27. — Pleurophorus caesus Panz. IV. — Aphodius erraticus L. VIII; subterraneus L. VIII; foetens F. IX; fimetarius L. IX; sulcatus F. V. 13; granarius L. VIII; lugens Creutz. IX; immundus Creutz. VIII; lividus Oliv. V. 13, VI; varians Duft. IV. 26, VIII; quadriguttatus Hbst. IV. 25; melanostictus Schm. III. 7; inquinatus Hbst. IV, V; prodromus Brahm IV. 22. — Heptaulacus testudinarius F. II. 26. — Geotrupes mutator Marsh. IX; stercorarius L. IV, V; vernalis L. IV—VI. — Lethrus apterus Laxm. IV, V. — Gymnopleurus Mopsus Pall. VII. 9. — Sisyphus Schäfferi L. VII. 7. — Oniticellus fulvus Goeze VIII. — Onthophagus taurus L. VIII; ovatus L. VIII; coenobita Hbst. IX; austriacus Panz. IX; vacca L. VIII. — Caccobius Schreberi L. VIII. — Copris lunaris L. V. — Maladera holosericea Scop. — Rhizotrogus aequinoctialis Hbst.

V. 24. — Amphimallus solstitialis L. VII. 15. — Melolontha melolontha L. IV. 30—VI. 26. — Polyphylla fullo L. — Anomala vitis F. VI. 16—VII. 5. — Anisoplia austriaca Hbst. VII; lata Er. VI. 16—VII. 15. — Oryctes nasicornis L. VI, VII. — Pentodon idiota Hbst. V. 25. — Valgus hemipterus L. V. 7—VI. 1. — Tropinota hirta Poda IV. 5—V. 19. — Oxythyrea funesta Poda VII. 28—VIII. 1. — Cetonia aurata L. V, VIII. — Potosia cuprea F. VI. 15—VIII. 7; ab. obscura And. V. 23; hungarica Hbst. V. 25.

Különfélék.

Mocsáry-számunkhoz. — Folyóiratunk mult évi utolsó számában összeállítottam (163—165. l.) azon állatok jegyzékét, melyek Mocsáry Sándor nevét viselik. Ez a jegyzék, a mint azt meg is jegyeztem, nem teljes. Most Mocsáry Sándor szívességéből pótlólag felsorolhatom a kimaradt fajokat is, ezek a következők: *Amisega Mocsáryi* Ducke 1902, *Apterogyna Mocsáryi* André 1905, *Camponotus Mocsáryi* Forel 1902, *Chrysis Alexandri* Buysson 1891, *Chrysogona Mocsáryi* Bischof 1910, *Heptacola Mocsáryi* Konow 1905, *Podium Mocsáryi* Kohl 1902 és *Vespa Mocsáryi* Buysson 1904. Ezekkel együtt Mocsáry nevét 1 nem és 74 faj viseli. — Mocsáry irodalmi-működését tárgyaló czikkem kiegészítéseképen még felsorolandók a következő munkák:

164. A rovarok anyai gondoskodása. (Fővárosi Lapok. XII, 1875, 213. szám).
165. Data ad faunam hymenopterologicam Sibiriae. (Tijdschrift voor Entomologie. XXI, 1877—78, p. 198—200).
166. Eine kleine Notiz über das Genus Xenodocon Först. (Entom. Nachrichten. VI, 1879, p. 11).
167. Species sex novae generis Pepsis e collectione Musaei Bremensis. (Abhandl. naturw. Vereins zu Bremen. 1887, p. 161—163).
168. Chrysis spinidens n. sp. e Mongolia. (Horae Soc. Ent. Rossicae. XXI. 1887, p. 48).
169. Chrysis Radoszkowszkii, etc. n. sp. (Horae Soc. Ent. Rossicae. XXIII, 1889, p. 7—36).
170. Chrysididae. (In: Schulze, Zoolog. und Anthrop. Ergebnisse einer Forschungsreise im westlichen und centralen Südafrika. IV. Band. — Jenaische Denkschriften. XVI, 1910, p. 33—34).

Végül megjegyzendő, hogy az irodalmi kimutatásban felsorolt 130. czikk még az Akadémiai Értesítő 1898. évi januári számában és a 152. czikk a „Magyar orvosok és természetvizsgálóknak 1905-ben Szegeden tartott XXXIII. nagygyűlésének munkálataiban (241—242. l.)“ is megjelent. Csiki Ernő.

Sphinx convolvuli L. — A „Rovartani Lapok“ mult évi XVII. kötetének 139. lapján közölt kérdésekre lakóhelyemet (Simontornya) illetőleg a következő megfigyeléseimről adhatok számot: nyárelejei hernyót tíz év alatt csak hármat kaptam községembeli lakosoktól, ezek a hernyók kifejlődött zöldszínű példányok voltak. A szeptember és október hónapokban százszámra gyüjtött példányok kivétel nélkül kifejlődött feketés hernyók voltak. A lepke tenyésztése nekem sohasem sikerült, mert a bábok kiszáradtak. A tömeges őszi hernyókból a rákövetkező év tavaszutóján ritkán láttam lepkét, holott a gyér számú nyári hernyókra a lepke augusztustól októberig majdnem minden évben közönséges. Ebből arra következtetek, hogy hazánkban, más nagy szenderekhez hasonlóan, a nyári lepkék ivarszervei rendszerint, az őszieké pedig ritkán fejlődnek ki.

Pillich Ferencz.

Irodalom.

Bagnall, Richard S.: On a small collection of Thysanoptera from Hungary. (Annales Musei Nationalis Hungarici. VIII, 1910, p. 372—376, Plate XII).

Szerző ebben a czikkében azokkal a Thysanopterákkal foglalkozik, a melyeket a Magyar Nemzeti Múzeumtól kapott feldolgozásra. A tárgyalt 11 faj közül eddig csak négyet ismertünk faunánkból, ezek az új termőhelyeikkel a következők: *Anthothrips statices* Hal. (Rév és Izsákról), *Limothrips denticornis* Hal. (Bodrogszerdahely, Budapest), *Chirothrips manicatus* Hal. (Izsák) és *Sericothrips staphylinus* Hal. (Rév) fajokat. A többiek, a melyek faunánkra újak, termőhelyeikkel együtt a következők: *Megathrips lativentris* Heeg. (Izsák), *Cryptothrips Icarus* Uzel var. *pallipes* Uzel (Rév), *Zygothrips minutus* Uzel (Izsák), *Hindsiana flavicincta* Karny (Bodrogszerdahely), *Acanthothrips bidens* Bagn. n. sp. (Budapest), *Aeolothrips fasciatus* L. (Rév, Tápiógyörgye, Mosnicza, Izsák, Kun-Szent-Miklós) és *Dendrothrips tiliae* Uzel (Rév). Csiki.

*

Szombathy, Col.: Beiträge zur Kenntniss der ungarischen Elateriden. (Annales Musei Nationalis Hungarici. VIII, 1910, p. 575—589, mit 7 Textfiguren).

Szerzőnek ezt a magyarországi pattanóbogarakról szóló német nyelven megjelent czikkét e helyen a teljesség kedvéért felemlítem, de ismertetésétől eltekintek, mert faunánk ismeretére való fontosságánál fogva folyóiratunkban teljes terjedelmében meg fog jelenni. Cs.

*

Csiki Ernő: Magyarországi új bogarak. (Coleoptera nova ex Hungaria). III. (Annales Musei Nationalis Hungarici. VIII, 1910, p. 590—592).

Czikkemben két új parányi bogarat írok le latin és magyar nyelven. Ezeket a mult évben a Verestoronyi szorosban gyüjtöttük. Az egyik a *Neuraphes* (*Scydmoraphes*) *Dieneri*, a másik az *Euplectus* (*Plectophloeus*) *venustus* nevet kapta. Csiki.

Társulati ügyek.

Választmányi ülés 1911 január 21-én. Dr. Horváth Géza elnök üdvözli a megjelent választmányi tagokat és jelenti, hogy több sürgős ügy elintézése szükségessé tette, hogy választmányi ülést tartsunk. Igy első sorban az ujonnan jelentkezett tagok megválasztása van napirenden, azért felkéri a titkárt, hogy erről tegyen jelentést. Titkár jelenti, hogy a Magyar Entomologiai Társaság alakuló ülésén részt vettek, illetőleg beléptek a következő tagok[1]: Dr. Bálint Sándor, Dr. Bolkay István, Cerva Frigyes, Csiki Ernő, Diener Hugó, ifj. Dr. Entz Géza, Ehmann Ferencz, Dr. Fodor János, Gerger János Rezső, Götzelmann Tivadar, Hajoss József, Dr. Hankó Béla, Dr. Horváth Géza, Jablonowski József, Kéméntzy Ferencz, Dr. Kertész Aba, Dr. Kertész Kálmán, Kuthy Dezső, Leidenfrost Gyula, Lintia Dénes, Lósy József, Mihók Ottó, Mocsáry Sándor, Mondok József, Náday Lajos, Dr. Pell Mariska, Dr. Rátz István, Schenk Jakab, Schmidt Antal, Dr. Simonyi Semadam Sándor, Dr. Soós Lajos, Surmin Rezső, Szabó József, Szépligeti Győző, Dr. Szilády Zoltán, Szombathy Kálmán, Tomala Nándor, Ujhelyi József, Dr. Vángel Jenő, Wachsmann Ferencz és Wachsmann János, a kik tehát a Magyar Entomologiai Társaság alapitóinak tekintendők. Ezen tagok közül azonban fájdalom a halál egyet (Wachsmann Ferencz) már kiragadott. Azóta felvételre jelentkezett:

Fehér Jenő fővárosi tanár — Budapest, I. Krisztina-körút 89,
Goics András Ganz-gyári tisztviselő — Csillaghegy (u. p. Békásmegyer),
Dr. Götz István főgimnáziumi tanár — Rozsnyó,
Győrffy Jenő a m. kir. Rovartani Állomás tisztviselője — Budapest, II. Intézet-u. 1,
Kovács Ödön magánzó — Nagymaros (Hont vm.),
Móczár Miklós tanitóképzőintézeti tanár — Kassa,
Pongrácz Sándor nemzeti múzeumi gyakornok — Budapest és

[1] Azok a tagok kiknek nevét aláhúzással kiemeltük egyszersmind 100—100 korona alapítványt tettek.

Szlabey Ernő államvasúti igazgató — Budapest, VI. Andrássy-út 88,

a kik mind megválasztatnak, ugy hogy a tagok száma ezidőszerint 48. — Titkár bemutatja az oklevél-mintákat, melyek közül a választmány a litografikus úton előállítottat találja a legmegfelelőbbnek és ennek elkészítését rendeli el. — Elnök jelenti, hogy még az alakuló ülés megbizásából ő és Dr. Kertész Kálmán képviselték a társaságot a brüsszeli I. nemzetközi entomologiai kongresszuson, ebből kifolyólag Severin, a kongresszus titkára, levélbelileg kéri, hogy a társaság lépjen be a kongresszus tagjai közé, azért kéri, hogy a választmány ez ügyben határozzon. Minthogy kívánatos, hogy a kongresszus munkálatai a társaság könyvtárában meglegyenek, a választmány elhatározza, hogy a kongresszusi tagdíj befizetendő. — Több tárgy nem lévén, elnök a választmányi ülést bezárja és majd később megnyitja az első előadásos ülést.

A „Magyar Entomologiai Társaság" 1. ülése 1911 január 21-én. — Dr. Horváth Géza elnök melegen üdvözli a nagy számmal megjelent tagokat és az első ülést megnyitó beszédében vázolja azt a munkásságot, melyet a magyar entomologusok az elmult évszázban végeztek, pedig akkoriban ez sokkal nehezebb feladat volt mint mostanában. Rámutat egyik szaktársunknak nem régen kimondott szavaira, melyek szerint „magyar természetvizsgálónak lenni nehéz és hálátlan feladat" volna. Ő éppen ennek az ellenkezőjét állíthatja, nemcsak a közlekedési eszközök, intézeteink és könyvtáraink fejlődése könnyitik meg feladatainkat, hanem faunánk érdekessége, milyennel Európa egyik országa sem rendelkezik, mindig elegendő teret nyujt kutatásainkra és igy ez mindig háladatos feladat lesz. — Elnök jelenti, hogy Jablonowski József alelnökünk nem jelenhetett meg s azért czikkét: „Mit jelent a frit szó?" a titkár fogja felolvasni. — Utána Csiki Ernő bemutatja a *Chrysochroa Buqueti* Gory nevű jávai díszbogarat és a hozzá közelálló *Chr. rugicollis* Saund.-t, melyből a Nemzeti Múzeum számos példányt kapott Laos-ból, ezekből szép átmeneti sorozatot állított össze, mely megerősíti azt, hogy a *mirabilis* Thoms., *obliqua* Kerr., *Fruhstorferi* Waterh., *binotata* Théry, *suturalis* Kerr. és *Kerremansi* Théry névvel jelölt alakok mind ezen faj színsorozatának egyes alakjai. — Horváth Géza bemutatott néhány képes levelezőlapot, melyeket éz Egyesült Államok kormánya ad ki és melyeken a gyapjaspille és Európából importált ellenségeinek (bábrabló stb.) jól sikerült színes képét és a szükséges magyarázó szöveget találjuk. Előadó ezeket a levelezőlapokat felajánlja megvételre a legtöbbet igérőnek, az igy befolyt összeget (Kor. 3·10) pedig a Magyar Entomologiai Társaságnak ajánlja fel. — Végül Tomala Nándor bemutat néhány érdekes lepkefajváltozatot Szicziliа szigetéről.

„ROVARTANI LAPOK“

XVIII. Band. Februar 1911. 2. Heft.

S. 17. — ***J. Jablonowski:*** Was bedeutet das Wort „frit“? — Verfasser erklärt die Bedeutung des Artnamens *frit* in der Benennung der Fritfliege (*Oscinella frit* L.). Wie allgemein angenommen wird, soll das Wort *frit* ein schwedisches sein und bedeutet „leichte Waare“. Laut einer Stelle bei M. Terentius Varro (De re rustica I, 48: Illud antem summa in spica iam matura, quod est minus quam granum, vocatur frit; quod in infima spica ad culmum stramenti summum, item minus quam granum est, apellatur uruncum), ist aber dieses Wort ein römisch-lateinischer Ausdruck und bedeutet jenes Korn, welches in der reifen Ähre ohne jedweden Angriff klein und unentwickelt bleibt. Somit benützte Linné das auch den Schaden bezeichnende lateinische (und nicht schwedische) Wort zur Benennung des Schädlinges selbst. Weiterhin bespricht der Verfasser die Schädlichkeit dieser und anderer Fliegenarten, wie sie in Ungarn im Winter 1909—1910 zu beobachten war.

S. 22. — ***Dr. K. Kertész:*** Der I. internationale entomologische Kongress zu Brüssel. I. — Verfasser berichtet ausfürlich über den I. Kongress, spricht zuerst im Allgemeinen darüber, dann aber auch über die einzelnen Sitzungen und bringt kurze Berichte über die einzelnen Vorträge, über die Besuche in den brüsseler Museen und über die veranstalteten Ausflüge.

S. 24. — ***F. Pillich:*** Verzeichniss der bei Simontornya gesammelten Käfer. III. — Verfasser bringt die Aufzählung der Käfer aus der Umgebung seines Wohnortes zum Abschluss. Es werden die Chrysomeliden, Lariiden, Anthribiden, Curculioniden, Lucaniden und Scarabaeiden aufgezählt und bei jeder Art der Sammeltag angegeben.

Kleine Mitteilungen.

S. 27. — ***E. Csiki:*** Zur Mocsáry-Nummer unserer Zeitschrift (Band XVII, Nr. 11—12) bringt Verfasser einige Ergänzungen. So führt er einige Tiere auf die noch Mocsáry's Namen tragen, aber im angegebenen (Seite 163—165) nicht enthalten sind, ebenso werden auch noch 7 Arbeiten zur Ergänzung des Literaturverzeichnisses aufgeführt.

S. 28. — *F. Pillich:* Sphinx convolvuli L. — Auf die Anfrage von Blumenthal (Rovartani Lapok. XVII, 1910, p. 139) berichtet Verfasser, dass er aus der Umgebung von Simontornya während 10 Jahren nur 3 Stück der zeitigen Sommerraupen bekommen hat, diese waren grün. Die im September und Oktober zu hunderten gesammelten Raupen waren schwärzlich. Den Schmetterling zu züchten gelang es niemals. Im Spätfrühling ist der Schmetterling sehr selten zu beobachten, während er (aus den Sommerraupen) von August bis Oktober häufig ist. Aus diesem ist zu folgern, dass die Fortpflanzungsorgane der Sommerschmetterlinge immer, die der Herbsttiere aber selten entwickelt sind.

Literatur.

S. 28—29. — E. Csiki bespricht Arbeiten von Bagnall, Szombathy und Csiki.

Vereinsangelegenheiten der Ungarischen Entomologischen Gesellschaft.

S. 29 Bericht über die Vorstandssitzung vom 21. Jänner 1911. — Es werden 8 neue Mitglieder aufgenommen, die Form des Mitgliederdiploms festgestellt und der Eintritt der Gesellschaft als Mitglied des Internationalen entomologischen Kongresses beschlossen.

S. 30. — Bericht über die allgemeine Sitzung am 21. Jänner 1911. — Der Vorsitzende Dr. G. Horváth begrüsst die anwesenden Mitglieder mit einer grösseren Anrede, worauf E. Csiki Jablonowski's Arbeit „Was bedeutet das Wort „frit"? (siehe oben) verliest. — E. Csiki zeugt eine schöne Serie von *Chrysochroa Buqueti* Gory (Java) und der verwandten *Chr. rugicollis* Saund. aus Laos, zu welcher *mirabilis* Thoms., *obliqua* Kerr., *Fruhstorferi* Waterh., *binotata* Théry, *suturalis* Kerr. und *Kerremansi* Théry als Coloritstufen gehören und der vollständigen Übergangsreihe wegen, keine besondere Namen verdienen. — Dr. G. Horváth zeigt von der U. St.-Regierung verausgabte Postkarten mit gelungenen Abbildungen des Schwammspinners (*Limantria dispar*) und seiner Feinde. — N. Tomala zeigt interessante Schmetterlinge aus Sizilien.

CSIKI ERNŐ:

MAGYARORSZÁG BOGÁRFAUNÁJA.

Vezérfonal a magyar szent korona országainak területén előforduló bogarak megismerésére.

Megjelent az **I. kötet,** mely az általános részen kívül a Caraboideákat (Cicindelidae, Carabidae, Hygrobiidae, Haliplidae, Dytiscidae, Gyrinidae és Rhysodidae) és a **II. kötet** 1. füzete, mely a Scydmaenidae, Clambidae és Silphidae (részben) családokat tartalmazza.

Egy-egy kötet előfizetési ára (szerzőtől megrendelve: Budapest, VIII., Nemzeti Múzeum) **10 korona,** bolti ára **12 korona.**

A

„ROVARTANI LAPOK"

régibb évfolyamai, a mig a készlet tart, a következő árban kaphatók:

I, 1884—III, 1886 . . . . . (elfogyott).
IV, 1897—XV, 1908 kötetenkint . . . . . 6 korona.
XVI, 1909—XVII, 1910 kötetenkint . . . . . 8 korona.

A ***Rovartani Lapok*** szerkesztősége: ***Budapest, II., Rézmál, Bogár-u. 3.***

A

Magyar Entomologiai Társaság

1911-re megválasztott tisztikara és választmánya:

Elnök: Dr. Horváth Géza.
Alelnökök: Jablonowski József.
Mocsáry Sándor.
Titkár: Csiki Ernő.
Pénztáros: Dr. Kertész Kálmán.
Jegyző: Szombathy Kálmán.
Könyvtáros: Dr. Bolkay István.

Választmányi tagok:

Dr. Baudisz Antal.
Diener Hugó.
Götzelmann Tivadar.
Dr. Kertész Aba.
Kuthy Dezső.
Mihók Ottó.
Szlabey Ernő.
Szépligeti Győző.
Tomala Nándor.
Dr. Vángel Jenő.
† Wachsmann Ferencz.
Ulbrich Ede.

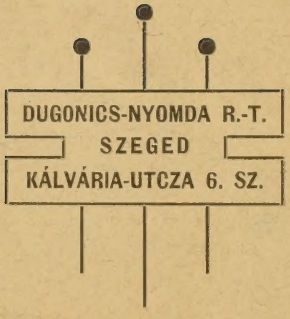
DUGONICS-NYOMDA R.-T.
SZEGED
KÁLVÁRIA-UTCZA 6. SZ.
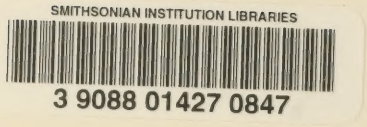
Kof. 18 furet 2
1911 · feb.